

betegner de gode Karakterer, staar de private Seminarier ikke ubetydeligt over Statsseminarierne. Og naar man kommer ned til de lave Karakterer, er det Statsseminarierne, som staar med de høje Procenttal, og Privatseminarierne, som har de lavere Tal.

Med Hensyn til de private Seminariers Læreres og Lederes Kvalifikationer, deres pædagogiske Forudsætninger og Undervisningsdygtighed, tror jeg, at disse Ledere og Lærere godt taaler Sammenligning med Statsseminariernes Lærere og Ledere, og det samme gælder den Aand og Tone, den personlige Paavirkning, som Eleverne faar. Dette er ganske vist noget, som det er vanskeligere at maale, men jeg tror, at de private Seminarier ogsaa i den Henseende staar paa Højde med Statsseminarierne. Dertil kommer saa, at Staten fører Tilsyn saavel med Statens egne Seminarier som med de private Seminarier.

Jeg maa derfor sige, at jeg ikke forstaar Grundene til, at det skal umuliggøres disse private Skolevirksomheder at eksistere i Længden, og vi fra vor Side vil stille os bestemt imod de Bestræbelser, som i saa Henseende udfoldes fra den højtærede Ministers Side.

Der er et Par andre Punkter, jeg vil nævne. For det første, at Initiativet til at betræde nye Veje paa Lærerundervisningens Omraade efter min Mening er i højere Grad til Stede ved de private Seminarier end ved Statsseminarierne. Det ligger i Sagens Natur, at Statsinstitutioner i Længden vil blive mere konservative end private Virksomheder. Der er ogsaa en anden Sag, jeg tillægger stor Betydning, og det er det, at de aandelige Strømninger, som gaar gennem vort Folk, skal have frit Løb gennem vore private Seminarier. Det er Ministerens Ideal, forekommer det mig efter de Udtalelser, der er faldet, at Staten skal raade for, hvilken Paavirkning Ungdommen paa vore Seminarier skal have, medens det er min Opfattelse, at de almindelige Krav til vor Læreruddannelse skal være fælles, men Befolkningen skal selv have Lov til at vælge, hvilken Paavirkning den ønsker at Ungdommen skal være undergivet.

Vil man saa spørge, om Privatseminarierne yder deres Arbejde til en for Staten overkommelig Betaling, tror jeg, det vil vise sig, naar man anstiller en Sammenligning mellem, hvad hver Elev eller Dimittend, uddannet ved Privatseminarierne, og hvad hver Elev, uddannet paa Statsseminarierne, koster, at Privatseminarierne udfører dette Arbejde til en for Staten meget rimelig Pris.

I Femaaret 1920—1925 har Statsseminarierne efter Statsregnskaberne kostet 2 991 313 Kr., og i disse 5 Aar har Statsseminarierne dimittet 582 Elever, det vil sige, at hver Dimittend gennemsnitlig har kostet 5 139 Kr. I de samme 5 Aar har Privatseminarierne kostet Staten 3 111 380 Kr., men de har dimittet 1 278 Elever, saa hver Elev har kostet Staten 2 434 Kr. Det vil altsaa sige, at hver Elev, som er uddannet paa et Statsseminarium, har kostet mere end dobbelt saa meget som hver, der er uddannet paa et Privatseminarium.

Nu hører jeg vel, at den højtærede Minister nævnte, at disse Tal kunde man ikke saadan uden videre gaa ud fra, og Ministeren nævnte, at blandt Statsseminariernes Udgifter var medoptaget Pensionering og ligeledes Øvelsesskolen i Tønder, og det forhøjede Regnskabet betydeligt. Det er jo muligt. Dog vil jeg dertil sige, at Øvelsesskoler kan man ikke faa helt gratis, de vil altid koste noget — det er muligt, den danske Kommuneskole i Tønder er blevet noget dyrere. Men selv om man fradrager disse Udgifter til Pensionering og til Øvelsesskolen i Tønder, viser det sidste Regnskab, Regnskabet for Aaret 1925—1926, at hver Dimittend, der er udgaaet fra Statsseminarierne, har kostet Staten 2½ Gang saa meget som en, der er udgaaet fra de private Seminarier.

For Resten er der et Punkt, som Ministeren ikke nævnte, men som ogsaa bør nævnes, det er, at der ikke til Udgifter ved Statsseminarier er regnet Forrentning af de Bygninger, som disse Seminarier har; hvis disse medregnes, vil det føre til, at de Dimittender, der udgaar fra Statsseminarierne, er betydelig dyrere.

Jeg haaber, at det maa lykkes, baade naar henset til de økonomiske og til de skolemæssige Grunde, at faa en Ordning i dette Forhold, som vor Læreruddannelse kan være tjent med. Vort Ønske i saa Henseende — det naas vel ikke under denne Regering, men vi ved jo ikke, hvor længe den sidder — er, at Tilskuddet til Privatseminarierne bliver lovfæstet, saa at vi ikke hvert Aar skal have Forhandlinger om dette Spørgsmaal.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen har Ordet for en kort Bemærkning.

2197

Vilhelm Rasmussen: Der var i det ærede Medlems (Chr. Søgaard) Tale en enkelt Ytring, jeg ikke gerne vil lade være